

DEBRECZENI LAPOK

ELŐFIZETÉSI-ÁR:

Egész évre 2 frt
Fél évre 1 „
Vidékire egész évre 60 krajczárral több.

Hirdetés árak egyezség szerint. — Nyiltér sora 10 kr.

Felelős szerkesztő:
THANGYULA.

Kiadó és laptulajdonos:
SCHWARZ I. IMRE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Debreczen, Széchenyi-utca 1813. szám.
Minden e lap szellemi, vagy anyagi részét illető küldemény ide intézendő.

A DEBRECZENI LAPOK megjelenik minden vasárnap.
Egyes szám ára 4 kr. Kapható minden tőzsdében

A társadalom hiénái.

A társadalom ellenségei között nem kis helyet foglalnak el azok kik a családi élet ellen akár teoriában, akár a gyakorlatban küzdenek sőt első sorban ezeket lehetne a társadalom ellenségeinek nevezni.

A társadalom alapját a család képezi s azért aki a családi életet kicsinyli, megveti, ellene küzd, méltán megérdemli, hogy a társadalom ellensége gyanánt tekintse őket, sőt nem a társadalom, hanem a haza és az összes emberiség is. Mert minél több olyan ember lesz a társadalomban, aki a családi életet kerüli, attól irtózik, annál tágabb útja lesz a kihágásoknak, annál jobban foglal tért az erkölcsstelenség.

Franciaországban a mult században az udvar példája megmételtyezte a népet. Ezren és ezren nőttek fel a nélkül, hogy atyai, anyai szeretet tárgyai lettek volna.

A romlott társadalom minden aljasságot eltűrt, megbocsátott. — Szaporodott a nőtlenek száma és a fiatal ságban test és vérré vált ama gondolat, hogy a nőszülés csak az illuziókielégítésére való.

Már pedig ezt családalapítás nélkül is el lehet érni, mire való tehát apai gondokat venni az ember nyakába?

S az ilyen gondolkozási módnak az lett a következménye, hogy lefelé és fölfelé a társadalom minden tagja megvesztegethetővé lett, mert a könnyelmű élet igen sok pénzt követelt.

A század végén lett aztán Franciaország egy nagy vértenger.

Több ország példáját nem szükség ideznünk, mert a többi országok csak Franciaország példáját majmolják ma is.

A mi ifjaink is irtóznak a házasságtól és azok nagy része, ha nőszül is, vajmi sokszor csak „politikából“, „spekulációból“ házassodik és évről-évre szaporodik a nőtlenek száma.

Lássuk ennek néhány okát.

Ferde irányú, exagerált nevelésű, extravagans ifjúságot teremtenek, mely vakon dobja magát az élvezetek karjába már akkor, midőn még az életet nem ismeri és annak valódi élvezet nem képes méltányolni.

Sokan a felsőbb iskolákból, sőt van eset rá, már a gymnasiumból, mint tehetetlen aggok kerülnek ki hogy megszánják őket, aki látja.

A nőket az intelligencia nagyvilági hölgyekké képezi, de dolgozni, fáradni nem tanítja. Innen van, hogy intelligens leányaink nagy része olyan férjhez nem megy, aki mellett dologtalanul meg nem élhet.

A gyermekekben nem ápolatják az alárendeltség érzete és az engedelmesség. Innen van, hogy nőink uralkodni szeretnek. Lehet-e vagy nem? — azt nem kérdezik.

A legszegényebb osztály szintén nagyvilági hölgyeket akarna leányaiból nevelni. Pedig a szegény leány, ha dolgozni nem tud, ha nagyra lát, bizony nem egyhamar kap férjet.

A szertelen fényűzés, melyet a társadalom minden osztálya bálványoz, óriási összegeket emészt fel, — különösen a

nők részéről. Ez is elriaszt sok szegény ifjút.

Gyűlölik a gyermeknevelést. A kicsik a cselédek karjain nőnek fel, már is tudnak annyi rosszat, hogy szülőiket folyton keserítsék.

A nép fiai a katonáskodás után készen leromolva (strupirt) mennek haza.

A nymbus mindenről lehullt. Az eszményiség mindenhonnan eltűnt, vastag anyagiasság bilincseiben leroskadunk.

Ami előttünk nem eszmény, nem ideál többé, csak virág, amit letörünk és ha meguntunk — eldobunk. Az ifju nemzedék beleéli magát az önzés szellemi világába, hogy minden csak az „én“-en fordul meg.

Mire tartani költséggel és fáradsággal a nőt, mire nevelni a gyermekeket, mikor a házasság örömeit lehet izlelni nőtleen állapotban is.

Mire szeretni, szerelmet vallani, mikor ugyanis szerte foszlik az illuzió, melyet az ifju felhevült képzelete alkot magának. Hisz' gyermeket csak annak kell nevelni, ki vagyont hagy majd hátra, hogy legyen, ki osztozzon rajta. . . S kinek vagyona nincs, az ne házasodjék, mert a nyomorba süllyed.

Csak részben soroltuk elő a nőtlenség okait s azt a nyomorult gondolkozási módot, mely ifjaink nagy részénél meghonosult.

Kérjük azért a szülőket, hogy tanítsák meg arra gyermekeiket, mily nehéz az élet és ne hagyják őket munka nélkül.

Utálják meg a fényűzés bábjátékait és szoktassák hozzá fiaikat és leányaikat a családi rend és fegyelemhez.

A »DEBRECZENI LAPOK« TÁRCAJA

Azt hittétek x x x x

Azt hittétek teljes világ
Életemben.

Hogy én soha nem csalódtam,
Csak szerettem.

Lepke-módra egy virágról
Másra szálltam,
Térdig jártam-válogattam
A rózsában.

Pedig bizony, teljes világ
Életemben.

Búra hajlott, búra kelt a
Nap felettem.

Lelkem báját el-elsirtam

Fájó könnyben, — —

Nem volt részem, sohasem volt

Az örömben.

—ő.

Hulló csillagok.

Irta: Szüts Jenő.

Szívem, te szegény, összetört szív, miért dobogsz még tovább is? Mi fáj neked, mi bánt annyira? Félek, hogy azt a leányt még mindig szereted! Miért nem tudod elfelejteni?

Hiába, hiába, érzem, hogy az lehetetlen!

Te voltál az én édes álmod, te rád gondoltam ma egész nap. Te vagy szemem előtt mindig. Téged látok, ha szobámban fel s alá sétálok, téged a betűk között, ha olvasni kezdek.

Hiába, hiába, még mindig szeretlek!

El-el tűnődöm, hogy mi volt a mi szerelmünk? Nyáréji álom, gyorsan elröppenő

tavaszi idyll. Semmi más. Csak álom, álom. Te is álmodtál és én is. Álmodtunk mind a ketten. Te könnyen és vidáman, de én mélyen és bánatosan.

Álmodtunk és felébredünk. Ép akkor ébredtem fel, midőn azt hittem, hogy a halandók legboldogabbika vagyok. Te ébresztettél fel szép álmamból, egyedül te. Csak ennyit mondottál:

— Menj, hagyj el engem. Eddig jól mulattam, játszottam veled, de most már nem kell szerelmed. Olyan unalmas vagy már. Menj, nem törődöm veled; tégy, a mit akarsz. En jobbra megyek, te menj balra. Válnunk kell, Isten veled.

Egyszerű, közönséges történet, s a szívem mégis majd megszakad, ha reá gondolok. Nem találok fel nyugalmamat soha. Soha! Ah, ez a szó. Mindig a fülemben cseng. Te mondtad ezt nekem, egy zord, téli napon. A nap sütött, de nem volt melege fényének. Te is olyan hideg voltál.

Ugy fáj szívemnek, hogy hűtlen lettél. Miért, oh miért is mondtad nekem, hogy szeretsz? Hazugság, nagy hazugság volt! . . .

A ragyogó napsugárt eltakarta a köd, a

Ily nevelés mellett nem fognak irtózni a családi élettől és nem lesznek a társadalomnak annyi hyénái.

A leányokról.

Jó ideje már, hogy sokat irnak és beszélnek a leánynevelésről. Hál' Istennek, hogy legalább beszélnek róla. Tanácskoznak, értekeznek, megvitatják: mi a hátrányos most, mi volna előnyösebb a jövőben? A figyelem föl van keltve, s lehetséges, nemsokára el jön majd az idő, mikor kevesebbet fognak beszélni és többet tenni a helyes leánynevelés érdekében.

De mi történt mindaddig a szépirodalom terén, mely a gyermekek és népek nevelésében első sorban van hivatva segédkezet nyújtani az iskolának?

Sajnos, hogy ismét a régi nótával kell kezdeni. Francia-, Angol-, Németországban százával jelennek meg minden évben a jobbnál-jobb ifjúsági könyvek, folyóiratok, ujságok. Az írók legjobbjai versenyeznek egymással, ki nyújtson hasznosabbat, szebbet, jobbat a fiatalságnak, főleg a lányoknak, a serdülő, fiatal leányoknak, kik egykor nők, asszonyok, anyák lesznek, a kiknek szívében szunnyad a jövő nemzedék erkölce, jósága, ereje.

Kétségkívül nálunk is számos jó könyv van, melyet egy fiatal leánynak is el lehet olvasni. De van-e olyan, melyet el kell olvasnia? Van-e irodalmunk a fiatal leányok számára?

Kétségkívül vannak egyes jó írónk, kik mellékesen, mikor éppen ráérnek, irnak a fiatal leányok számára is.

De hol egy magyar író, ki egész idejét, életének javát arra szentelte volna, hogy valódi jó magyar könyveket írjon a magyar leányok számára, mely lelküket nemesítse, nemzeti érzésüket fejlessze, a káros behatásoktól megóvja, lelkük tisztaságát, szívük jóságát, nemességét megtartsa, erősítse?

A gyermekirodalom terén, mióta Pósa Lajos az „En Ujságom“ szerkesztője, vaskézrel irtogatja a gyomot és édes, gyöngéd szeretettel ültetgeti a virágokat, mondhatni egy egészen új korszak kezdődött. Az elhanyagolt pusztaság termékeny virágos kertté változott; serkentő, buzdító szavára a legkiválóbb írók egész gárdája sorakozott már zászlója alá, kik nagy és komoly feladatnak tekintik a gyermekek számára irni; magyaros szellemben a magyar gyermekeknek.

De ki ír a fiatal leányoknak? Miket olvasnak azok össze-vissza, különösen ha nem ellenőrizi senki, hogy miféle könyvet vesznek kezükbe?

Egy 14 éves leány már regényeket olvas,

a legjobb esetben Jókai regényeit, és tele-szivja fiatal képzeletét fantasztikus ábrándokkal, képtelen ideákkal; lehetetlen eszményeket alkot a légben járó hősök mintájára, s a tündérszép, de még meg nem értett poezis exaltált, beteges érzélgéssé válik éretlen fantáziájában.

Pedig ez még a legenyhébb eset.

Hát a melyik lány nagyon szeret olvasni és jobb hiányában mindent összeolvas, a mi csak kezébe akad — akárhányszor tiltott könyveket is?

Abban a kényes korban, mikor egy lány szíve a legfogékonyabb minden jóra és rosszra, mikor képzelete, mint a lágy viasz fogad be minden benyomást, mikor a legjobban kellene óvni minden káros, izgató, inkább képzeletét, mint elméjét foglalkoztató benyomástól, akkor vesz kezébe olyan könyveket, regényeket, melyek nemesak elcsavarják egészséges gondolkodását, hanem akárhányszor meg is mérgezzhetik lelkét.

Egy gondos anya, ki leánya nevelése fölött maga őrökdi, aggódva tekinthet körül, hogy miféle magyar könyveket adjon kezébe, mikor az iskolából kikerült, tanulmányait bevégezte, s a házi teendőknél kívül, melyeknek tanulására most kerül sor, szeretné ha elméjét, szívét és lelkét is foglalkoztatná, művelné tovább.

Külföldi írók, válogatott klasszikus művek, fordított munkák vannak elég szép számmal; de van-e fokozatosan, öntudatosan haladó, magyar nemzeti ifjúsági irodalom, mely a magyar lányokból igazi magyar nőket neveljen, fejlessze bennök a nemzeti szellemet, ébresszen bennök nemes érzelmeket, tanítsa őket mulattatva, és terelje helyes, egészséges irányban gondolkodásukat?

Hogy színházba alig-alig lehet elvinni a serdülő leányokat, az már régi panasz, és ezen a panaszon nehezebb is segíteni, mint a másikon.

Rendesen azt szokták a nehéz kérdésre felelni — finom mosolylyal, vagy vállvonogatással:

— „A tisztának minden tiszta!“ vagy „Nem 15 éves lányok számára találták ki a színházat!“ vagy pedig: „Ha még nem érti meg, akkor még nem árt, ha már megérti, akkor már nem árt!“ És a kik így beszélnek és gondolkoznak, rendszeren minden további aggodalom és töprengés nélkül engednek kezükbe jutni akár a francia regényeket is hiszen úgy sem értik meg! . . .

Pedig talán nem egészen úgy van, oh böles uraim és asszonyaim!

Virágnak enyhe szellő kell, szelid melegség és harmat; vihar jeges lehelete, perzselő napsugár elfonnyasztják üde szirmait.

Mert bár elkoptatott és régi hasonlat, de azért jobb nincs nála; fakadó virágnál, üde

bimbónál semmihez jobban nem hasonlít a serdülő leány.

Féher lilium kelyhében rut látvány a pók; gondos kertészek kik vagytok, vegyétek jobban gondjaitokba ezt az elhanyagolt virágos kertot.

Igaz, hogy nagyon nehéz a gyermekeknek, a fiatalságnak irni, mert nekik éppen hogy csakis a legjobb elég jó, — de nem áldatlan feladat.

Jutalma az édes anyák hálája, s a fiatal romlatlan szívek lelkesülő szeretete. T. A.

Huszonöt éves jubileum.

A magyar királyi államvasutak debreczeni üzletvezetősége lélekemelő ünnepet ült szerdán este. Egyik előkelő hivatalnok, Szigemeth Károly felügyelőnek ünnepelte meg testületileg együtt lakadalmát és vasuti szolgálatának 25-ik esztendejét.

Az „Arany Bika“ vendéglő alsó nagy terme volt színhelye az ünnepélynek, hova esti 8 órára Dobieczy Sándor üzletvezetővel élükön, a vasuti hivatalnokok Debreczenből teljes számmal és a közeli állomásokról is igen sokan egybegyülekeztek. A jubiléus 8 óra után néhány percel családjával együtt megérkezett s a felzúgó éljenzés után Lasz gallner Kálmán főmérnök, osztályvezető helyettes üdvözölte meleg szavakkal, kiemelve az ünnepeltnek negyed századon keresztül való buzgó, fáradhatatlan működését, mialatt úgy fellebbvalóinak, mint alantasainak osztatlan elismerését, szeretetét, tiszteletét kiérdemelte.

Atnyújtotta neki azután a szép ajándékot: egy gyönyörű krokodilbőr borítékú, arany díszítésű albumot, melyet Dávidházy Kálmán műkönytű készített s a mely 166 arcképet, a jelenlegi központi osztály hivatalnokainak és az összes alantas mozdonyos személyzet arcképeit tartalmazza.

Az ünnepelt nejét remekmű, tömör ezüstből készült, félméternél magasabb gyümölcstartóval lepték meg. Szigemeth Károly meghatóttan mondott köszönetet tisztársainak és a többi személyzetnek a neki felejthetlen örömet szerzett megemlékezésükért; szívélyes szavakkal kérte további szives támogatásukat s kérte, hogy tartsák meg őt és családját tovább is szeretetükben, jóakarattukban.

Hatalmas éljen hangzott fel a mélyen átérzett szavak után. A 200-nál több terítékű asztalhoz ültek ezután a jelenlevők s kezdetét vette a gazdag vacsora. Ott voltak Eritz Ernő felügyelő és neje, Kugler Mihály felügyelő nejevel, Széll Mór, Bernhardt Raphael felügyelő, Láber Mihály a helyi vasut igazgatója nejevel, Plek Ignác főmérnök, Tarry Károly, Lakatos Gyula főellenőrök, Veres Zoltán áll. főnök helyettes, Bartók Agoston

felhő, nyugalom oda lett, nem találok fel soha, soha . . .

Szerettelek forrón, kimondhatatlanul. Talán te is, nem tudom. A te részedről inkább barátság lehetett, mint szerelem. Azt hiszem, tisztán csak barátság. Szerettél, mint barátodat — és egyebet nem éreztél. En félre érettelek. Szerelmet vártam tőled és te azt nem nyújthattál. En tévedtem, te nem! . . .

És te, szegény, összetört szív, miért dobogsz még tovább is? Ezzel kezdtem el, ezzel folytatam. A haldokló szerelem még mindig visszakisér a multból.

Még soha, senkit sem szerettem, csak egyszer, csak téged. Te voltál első szerelmem, te vagy az utolsó is.

Elfelejttem az első tavaszt, el ifjúságom szép napjait, el mindent, — de téged soha. Itt élsz, itt a szívémben.

Ah, Istenem, hova fognak már ezek az örjögő gondolatok ragadni?

Nem tudom . . .

Most itt ülök kertemben egyedül és arról álmodom, hogy örök tavasz vesz körül. Örök tavasz? Most mikor az őszi szél elsárgult leveleket kavargat, forgat és dob lábaim elé?

Most, mikor keblemben haldoklik a szerelem?

Milyen guyy! Tél — nem tavasz; fájdalom — nem öröm; halál — nem élet! . . .

A nap már lement. Az ég piros, mintha véres lenne. Talán egy szerelmes angyal tört döfött a szívébe?

Csönd, borzalmas csönd van körülöttem. Csak távolról hallatszik a szomorú nóta: Minek is van szerelem a világon? En is azt kérdezem és senki, senki nem felel rá. A csillag sem felel, mely épen most jött fel. Nézem, nézem és akkor is te jutsz eszembe. Te és szerelmünk mulandósága! Ah, szép idők, mily hamar elmúltak! És te könnyek közt esküdtél örök szerelem, te is oly hamar eltűnhetsz?! Hát nem voltál egyéb, mint egy égről lefutó csillag?

Oly szépen, oly tisztán ragyogtál! És most? A csillag lefutott és én homályban, sötétben maradtam. Vagy fog még számomra sütni a nap? Lehetek-e én még boldog? A lombok közt suttogó szellő azt rebegi: soha! soha! . . .

Többször irtam már rólad. Mikor először irtam, akkor még tavasz volt. A virágok bimbói akkor kezdettek fesleni. Beszítam az édes illatot és álmodtam a jövőről. — Azt hittem,

hogy soha nem változik meg az édes jelen. És mi történt? Az örök szerelem eltűnt — hat hónap alatt! Örök szerelem — hulló csillag!

Egy barátom naplójában, — ki nem hitt a szerelemben — ezt olvastam: „A lány szerelme délignyító virág.“ Igen, igaza van: én is azt mondom.

A lány szerelme fényes csillag, mely egy darabig fenn ragyog az égen, azután lefut gyorsan, csak azért, hogy ismét ragyoghasson, — de már más számára.

Nekem már elég volt a szerelemből, de neked még nem. Legalább úgy látszik. Te előről kezdted a játékot ismét egy mással, De én — soha.

Megőrzöm szívémben első szerelmem arany napjainak édes emlékét és igyekezni fogok azon, hogy téged elfeledhesselek.

És a mult idő mindig eszembe fog jutni, valahányszor csillagot látok az égről lefutni. . .

főmérnök nevével, Mády Imre ellenőr és neje, Burger László, Kirchgatter Gusztáv és Veinel János mérnökök nejeikkel, Bahunek Ignác ellenőr nevével, Motesicky Hugó fogalmazó nevével, Spiegelhalter Lajos és Garda Dezső fűtőház főnökök, Dr. Bruckner Ernő orv. tanácsos, Fischer Vinceze szertár főnök, Wollfka Antal urad. ig. Géressy Kálmán főisk. tanár, Rónay főerdőtanácsos, ezeken kívül 25 mozdonyvezető és nagyszámmal a személyzet egyéb tagjai közül.

Megindult most a sikerült toasztok árja. Elsőnek Dobieczy Sándor üzletvezető köszöntötte fel a jubiléumát és családját; ugyancsak az ünnepeltet éltette ezután Jankovits József mozdony felügyelő az altiszti személyzet nevében. Széll Mór felügyelő a jelenlevő hölgyekre ültette poharát; majd Dobieczy üzletvezető szólott a mozdony személyzetet éltette. Eritz Ernő felügyelő ismét a jubiléumát éltette.

Még sok felköszöntő hangzott, aztán a társaság ifjabb része táncba fogott. A jelen volt kisasszonyok: Szigemeth nővérek, Bahunek Jolán, Bartók Ilonka, Láber Mathild, Eritz nővérek, Lasz gallner Elza stb. nagyszámu táncosokkal Rácz Károly zenekara hangjai mellett vígan lejtették a fürge nőtáncra.

A kedélyes vigalomnak éjfél után 2 órakor lett vége.

Debreczeni hírek.

* **A debreczeni—nagy-létai vasut** — mint a h. é. vasúttársaság képviselője, György Endre értesíti a várost — e hónap végén, legkésőbb pedig kedvezőtlen időjárás esetén november hó első napjain megnyitható lesz. Ennélfogva kéri György Endre a városi tanácsot, hogy a vasut építésére megszavazott 80,000 frt harmadik, utolsó részletét is fizesse ki.

* **A presbiterium ujjaalakítása.** A debreczeni ev. ref. egyház tagjai a gyülekezet jövődöbeli kormányzására nézve nagy fontossággal bíró választások előtt állanak. Még ez év folyamán, valószínűleg karácsony és új év között ejtik meg a presbiterium választását. Az új zsinati törvények értelmében meg kell alakítani az egyházközségi közgyűlést is, mely ugyan eddig is közeledő volt minden gyülekezetre nézve, — azonban a debreczeni egyház 1888 óta mindig mellőzte az egyház-kormányzatnak ezt a tervét, — valószínűleg gyakorlati szempontokból.

* **Öngyilkossági kísérlet.** Csizi Mihály egy rábizott szekeret eladott 60 frtért s mikor 20 frtot már elivott belőle, „rettenetes eszmé” fogamzott meg agyában. Pisztolyt kerített s elhatározta, hogy megöli magát. Be is vonult egyik éjjeli kávéház „külön” szobájába, de mielőtt tettét véghez vihette volna, egy közrendőr elfogta. A 60 frtból már csak negyvenet találtak, a többi ellumpolta.

* **Uj iskolatelep Debreczenben.** A debreczeni pályaudvar rendkívüli kibővítése, főleg pedig az a körülmény, hogy 2000 munkásra gépjárató műhelyt állítanak fel, szükségessé teszi, hogy a déli városrész pontján községi elemi és ipariskola állítsassék fel. Hogy erre nézve a szükséges intézkedések megtörténjenek, Eötvös Károly Lajos kir. tanfelügyelő nagyobb terjedelmű és megokolásában figyelemre méltó javaslatot terjesztett a hatóság elé.

* **Lopás.** Berbe Rebeka daczára fiatal-ságának már is lopásra vetemedett, Waldman Mártonné gombkötőnétől, kinél mint cseléd szolgált, mig gazdasszonya a templomban volt egy értékes arany gyűrűt lopott el. Legalább az asszonya így állítja. Hogy igaz-e? a rendőrség van hivatva kideríteni.

* **Debreczen közegészségügye.** S á r v á r y Gyula épp oly fontos, mint a város lakosságát érdeklő jelentést terjesztett a hatóság elé. E jelentésben városunk jelenlegi közegészségügyi állapotáról a következőkben emlékezik meg: A közegészségügyi állapot valamivel kedvezőtlenebb, mint az például augusztusban volt. A megbetegedések leginkább a légzőszervek hurutos bántalmaiból

állottak. Heveny ragályos betegségek közül hasi hagymáz, vörheny és ronsoló toroklob esetekben észleltettek; hagymázban 4, vörhenyben 2, ronsoló toroklobban 10 haláleset fordult elő. E jelentés értelmében a ragály továbbterjedése ellen az óvintézkedéseket megtették, a fertőtlenítést pedig hatóságilag eszközözték.

* **Letartóztatott munkások.** A főkapitányság szigorúan ellenőrzi, hogy a kolera-fertőzött helyekről jövő idegenekkel szemben a szükséges óvintézkedések megtévessenek. A napokban is kényelmetlen helyzetbe jutott nyolcz debreczeni illetőségű napszámos, kik a nyári munkaidőre M.-Szigetre voltak elszereződve vasutépítési munkálatokra, és mikor megérkeztek Borkut és Körösmező vidékéről, mikor édes érzés fogta el szívüket, hogy valahára itthon vannak szereteteik között, a főkapitánysági ukáz folytán 5 napra megfigyelés alá vétettek. A „basa-halmán” belül nem is rakhat fészket a kolera.

* **A hatvan-utcai termény piac.** Bizony silány állapotban van az; a legesekélyebb esőzés esetén is az ott megforduló helybéli és vidéki eladók szekerei annyira összevágják a vásárteret, hogy az eladásra szánt terményeket lehetetlen kirakni. A gazdasági és intéző bizottság tegnapi ülésében határozatba hozta, hogy a város tanácsához beadványt nyújt be, melyben a termény piacnak legalább azt a részét kéri kikövezni, melyen a terményes zsákok lennének elhelyezendők.

* **A törvénykezési palota butorzata.** A debreczeni kir. törvényszék elnöksége a Debreczenben épülő új törvénykezési palota hivatalos helyiségei részére szükséges bútort beszerzése iránt f. hó 25-ére pályázatot hirdet, mely körülményről az érdekeltek azzal értesítetnek, hogy a felszerelési tárgyak jegyzéke és az általános feltételek a debreczeni kir. törvényszéknél beszerezhetők, valamint a kereskedelmi és iparkamara helyiségeiben a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

* **A bíróságok köréből.** Az igazságügyminiszter dr. Makucz Arthur debreczeni kir. járásbírósi albirót áthelyezte a budapesti bünt. járásbíróshoz, Lengyel Kálmán debreczeni kir. törvényszéki joggyakornokot, ugyanide, aljegyzővé nevezte ki.

Az utolsó szegfű.

Buján termett szegfű töveim utolsó virágát most szakítottam le.

Száz és száz bimbó kívánt élni még, de az őszi dér azt mondta nekik: eddig és nem tovább.

A szegfű aztán lehajtá bánatosan fejét s az idej utolsó szegfű teljes pompájában, mint ha bucsut intene mindannyiúnknak, elhult, letépett s ki nem nyílt társai nevében.

Bucsuzik a szegfű . . . de hiszen minden bucsuzik úgy is körülöttünk.

Fecske, daru, golya alig észrevehetően mondtak bucsut s villamos gyorsasággal mentek keresni tul a tengeren új hazát, hol zöldebb a mező s melegebb a napsugár.

. . . Vajjon feltalálják-e ezt a most kedvesebb hazát!?

. . . Minő messze van még a tavasz, hogy elmondják: hogy megtalálták-e?!

Utolsó szegfű elmerengve nézem, a mint néztem most egy éve és annak előtte.

A színe meg van, de illata nincs. Szépsége elragad, de mert illattalan, már nem lehet oly kedves, mint voltak társai.

Csak hullj szét szép virág: rendeltetésed be kell tölteni . . .

A hol te születted, jövőre másik fog születni s az is elhull, az is elvész nyomtalan, hirtelen!

És tán másnak fog az nyilni?! Nem is lehetetlen!

Az örök élet, az örök megújulás!

Hajdumegyei hírek.

A dühöngő hitves. Juhász Sándor h.-hadházi gazda a napokban, a tavasszal épített házának tetejét fejszével teljesen lerombolta azért, — mert a felesége őt ott hagyva, a szüleihez költözött. Juhász erőszakoskodó ember volt mindig és emberölésért két évig ült a munkácsi fegyházban. A hadházi előjáróság a dühöngő embert letartóztatta, mert viselkedése családjára nézve veszélyessé lett; miután a háza tetejét lerombolta, elrohant ipja házához, ott az ablakokat kaszával beverte és azután a kertben levő összes oltványokat könyörtelenül lekaszálta. A járási főszolgabíró, az orvossal együttesen, ártalmatlanná tehetnék ezt az embert, a kinek ugy látszik, nincs teljesen rendben a kereke.

A hajdumegyei takarékpénztár „résztársaság” igazgató választmánya a mint nekünk írják a tegnap előtt tartott gyűlésen elhatározta, hogy a résztársaság alaptőkéjét, mely eddig 60.000 frtot tett ki, 120.000 forintra emeli oly formán, hogy 1200 drb. 59 frt névértékű részvényeit bevonja s helyette 800 drb. 160 drb. névértékű részvényt bocsát ki. Szükségessé teszi az alaptőke és ezzel kapcsolatosan a tartalék tőkének is aránylagos emelését ama körülmény, hogy a legutóbbi éveksorán a pénzügyintézet a lelkiismeretes és szakavatott vezetés folytán oly annyira igénybe volt véve, mint azt vidékünkön egy takarékpénztárnál sem tapasztaljuk. Csak a legközelebbi mult üzleti év is negyvedfél millió frt bruttó forgalmat mutatott fel. A közönség rokonszenvesen fogadta az alaptőke felemelésének híret s bizonyos már eddigéig is, hogy az új részvényekre aljegyzés fog történni. Az igazgatóság még e hó folyamán rendkívüli közgyűlést szándékozik egybehívni, a melyen az alaptőke felemelése és az alapszabályok módosítása fogják képezni a legfőbb tárgyakat. A hajdumegyei takarékpénztár jelenlegi igazgatója Adler Samu, kiben mindama kellékek összpontosulnak, a melyek szükségesek, egy ily pénzügyintézet vezetéséhez. Valószínű, hogy a „Szoboszlói Takarékpénztár”, Szoboszló város másik pénzügyintézete is követni fogja a testvér intézet példáját s alaptőkéjét szintén hasonló módon fogja növelni.

Az adózó vármegye. Szeptember hónapban Hajdúvármegye területén befolyt: egyenes adóban 103,366 frt 52 kr, hátralékban 210.130 frt, hadmentességi díjban 2152 frt 66 kr, hátralékban 7333 frt 90 kr, bélyegjövődékben 13,372 frt 75 kr, jogilletékekben 10,685 frt 26 kr, díjjövődékben 32 frt 41 kr, dohányjövődékben 44,396 kr, határvám jövődékben 6736 frt 50 kr, fogyasztási és italadóban 22,208 frt 39 kr.

Modern mese.

— Szeretsz?

— Nagyon!

Édes izzó esókban forrtak össze ajkaink s a mint selymes pilláit kéjesen lehunyta, a mint édes mámorral magához szorított, boldogság töltötte el lelkemet, egy mennyországot éreztem vállaimon.

A leányszerelem, a maga tisztaságában, oly isteni varázst kölcsönzött arcának, olyan kimondhatatlan üdv sugárzott szép szeméből, hogy én kábultan függtem rajta, mint a kit mámorítottassá tesz a boldogság.

— Ha így enyém lehetnél mindörökre!

— Milyen jó volna!

— Ha összefornának lelkeink!

— Én édesem!

Lágyan hozzám simulva, melleimre hajtá gömbölyü fejét és gyönyörrel éreztem minden egyes lélegzetének emelkedését és esését.

Szóltanul tartottam így karjaim között, a tiltott szerelem olyan istenigazában édes volt.

Olyan szép volt. Sudar mint a fenyő, karesu mint egy őz. Szőszke haja gömbölyü arcot ölelt körül, a melyen piros ajkai mo-

solyra derültek! Szemei merengően, bájlón tekintenek az emberre, s pajzán, játszi kedve megtudott nyerni mindenkit a világon. Körülrajongták, mint méh a virágot. Sok ember szerette, de még több kérte meg. Én az elsők közé tartoztam.

S kezdtem szemeiből olvasni; kezdtem megérteni sokat mondó pillantását, és azóta az „ő“ szemeiben kerestem üdvömet.

— S tudnál enyém lenni?

— Mily szerencsés lennék!

— Te is? Légy hát enyém!

— Istenem!

— Nos, te merengsz?

Arcomon egy könyecseppet éreztem, a mely az ő szemeiből tapadt oda. Ellágyultam, szinte magam is sirni szerettem volna, és ő olyan áhitattal, olyan bánatos kifejezéssel nézett fel én reám.

— Te sirsz, én édesem? Ez hát a válasz?

— Nem remélek.

— Ne hagyj kételyben, felelj, akarsz-e enyém lenni?

— Én akarok! De atyám!

— Atyád?!

— Már kiszemelt részemre férjet!

— Szent Isten, neked? És övé lesz?

— Övé!

— Szereted?

— Nem is ismerem!

— Hát akkor minek mégysz hozzá?

— Mert atyám akarja!

*

— Lám kedves olvasóim, így támadnak a modern házasságok, melyeknek vége többnyire — elválás szokott lenni.

Ujdonságok.

— **Egyházak.** Vasárnap, október 14-én az ev. ref. templomokban a következő lelkészek tartanak istenítiszteletet; a nagytemplomban: Könyves Tóth Kálmán, a kistemplomban: Ferenczy Imre, a Kossuth-utcai templomban: Tóth István, az ispotály templomban: Lencz Géza esküdt felügyelő. — A római k. a. templomban reggel 7 órakor csendes szent misét Pálffy Béla segédlelkész tart, délelőtt kilenc órakor énekes szent misét mond Wolfk a Nándor dr. vál. püspök-plébános, amely után az egyházi szent beszédet Pálffy Béla segédlelkész tartja meg. Délelőtt 12 órakor Heilig János árvaintézeti prefektus mond csendes szent misét. Délután 1/2 3 órakor Wolfk a Nándor dr. tart a serdültebb ifjúságnak egyházi szentbeszédet. Utána délután három órakor Molnár Kálmán segédlelkész tart litániát, amely után a rózsafüzér rendes heti ájtatosságát Wolfk a Nándor dr. tartja meg. — Az ág. hitv. templomban délelőtt tíz órakor Martenyi Lajos lelkész tart istenítiszteletet.

— **Munkás népgyűlés.** A debreczeni szociál-demokrata párt vörös plakátokon október 14-dikére d. u. 2 órára, a népkertbe népgyűlésre hívja össze Debreczen város összes ipari és mezői munkásait. A gyűlés programjába következők vannak fölvéve: 1. A munkás néphelyzete és az általános választási jog. 2. A szociál-demokrácia követelése és az alföldi kivételes állapot. 3. A párt szervezeti ügyei és a tagok fölvétele. 4. Indítványok. A felhívás ezekkel az izgató szavakkal végződik: „Jelenjünk meg mindnyájan és emeljük fel tiltakozó szavainkat a mai türehetetlen helyzet és azon jogtalanság ellen, a melyben szenvedünk!“

— **A debreczeni baromfi kiállításon** a baromfi csoportjánál állami ezüst érmet nyertek kitűnő Plymouth Rocks és Kochin tyukokért és emdeni ludakért Palisch Izabella. — Állami bronz érmet kitűnő Kochin, Houdan és fehér gyöngytyukokért Krausz György. Állami bronzérmet kitűnő erdélyi lud, peking kacsa és bronz magyar keresztezésű pulykáért Lovag

Bogyai Zsigmond. Ezenkívül 30, 20 és 10 koronás pénzdíjakat osztottak ki. A galambok csoportjában az állami ezüst érmet nyerte Horváth Antal; a bronz érmet Szokolovits György. — Egyesületi arany érmeket nyertek! Kovács János, Burger János, ifj. Haller Károly, Szilágyi Ferencz, Tissen Hugó, Török Pál, Ferenczy János. Egyesületi ezüst érmet nyertek: Kovács János, Burger János, Kerekes Kálmán, ifj. Haller Károly, Szilágyi Ferencz, Thiessen Hugó, Török Pál, Tóth György. Egyesületi bronz érmet nyertek: Kovács János, Burger János, Ferenczy János, Kerekes Kálmán, ifj. Haller Károly. Madártenyésztés és segédeszközökért egyesületi arany érmet nyertek: Kovács János, Kovács Kálmán, egyesületi ezüst érmet Turai Farkas, egyesületi bronz érmet Bányai Lajos. — A baromfi-kiállítás csőtörtőkön bezáratván, ez alkalommal a kiállítás helyén, Parthay Géza az országos egyesület igazgatója előadást fog tartani az okszerű baromfi tenyésztés köréből. A felolvasás előtt felolvastatnak a bíráló bizottságok jelentései a díjazásokról. A felolvasás kezdete d. u. 5 órakor, melyre érdeklődők, úgy hölgyek, mint férfiak szívesen látattak.

— **A Margitfürdő hangversenyei** az őszi idővel ismét megkezdődnek. Egyelőre nem katonazenekar, hanem Rácz Károly és a Magyar testvérek kitűnő cigányzenekarai fognak a fürdőben fölváltva vasárnap délutánonként, 4 órától 6-ig játszani a rendes 20 krajczár belépő díjért, tányérozás nélkül. Az első megnyitó hangverseny vasárnap, október 14-én lesz, amikor Rácz Károly fog játszani. A katonazenekar csak akkor tartott hangversenyeket a Margit-fürdőben az idén is, ha a színházban a télen még nem lesznek délutáni előadások.

— **Iparosok szakrajz-tanfolyama** nyílik meg Debreczenben f. hó 21-én reggel 8 órakor az áll. főreáliskola rajztermében Eötvös K. Lajos kir. tanfelügyelő ebből az alkalomból a következő sorok közé tételére kérte fel lapunkat. Fölvivom mindazon iparos mestereket és iparos segédeket, kik e szaktanfolyamban részt venni óhajtanak; mielőbb, de legkésőbb f. hó 18-ig jelentkezzenek beiratás végett tek. Fazekas Sándor áll. főreáliskola igazgató unál. A tanfolyam 6 óra tart. Ez idő alatt minden vasárnap d. e. 8—12 óráig szabadkézi-, mértani és szakrajzot tanít a két reálisk. rajztanár ur az ipari szakok szerint 2 csoportba osztott látogatóknak. Ha kellő számú iparos, illetőleg segéd a mintázásban, könyvvitelben, levelezésben stb. elméleti tárgyakban is óhajt oktatást, a felügyelő bizottság gondoskodhat esti órákban e tárgyak előadásáról is. A teljes szakoktatási anyag 2 tanfolyamon dolgozható fel; a látogatók azonban szabad elhatározásuk szerint egy vagy több tanfolyamon gyarapíthatják rajzbeli és egyik szakismereteiket. A beiratási díj 2 frt; tandíj, minek fejében a látogatók egész tanfolyam alatt minden szükséges író és rajz eszközzel ellátatnak, 5 frt. A beiratási díj és a tandíjnk legalább fele része előre fizetendő, a másik tandíj rész újkörre fizetendő. A magas kormánya, a nemes város és az ügyesrető iparkamara részéről évenként mintegy 1000 frt segélyvel támogatott szaktanfolyam iparunknak legbiztosb fejlesztője lévén úgy fiatal iparos mestereinknek mint főleg az iparos segédeknek a maguk és hivatásuk érdekében meg kell ragadnunk e nagybecsű alkalmat szakműveltségük fokozására; azért remélem és kérem a rajztanfolyam tömeges felkarolását, buzgó látogatását.

— **A szerelem örültje.** Alig hisszük, hogy a mai reális világban még olyan lény is akadjon, a ki a szerelem miatt megőrül. Még a legtipikusabb költő is igen banálisnak tartaná már mai napság, ha zengeményeiben ez eszmét testesítené meg. És mégis van ilyen lény. — Egy paraszt lány a fölötti bánatában, hogy a szeretőjét elvitték katonának, megőrült. Mennyi idealizmus, mennyi érzelem lakozhatott ez egyszerű leány szívében! Hisz mai napság már csak mosolyognak a nők ha kedvesüktől el kell válniok. Gombház, ha leszakad lesz más, gondolják magukban, s még csak el sem ájulnak.

— **Egyenruhás postások.** Lukacs Béla kereskedelmi miniszter nemrégiben a vasuti tisztokat ruházta fel új egyenruhával, most pedig a postásoknak akar ilyet készíttetni. Az új egyenruha két féle lesz. Az egyik szolgálati, a másik diszegenruha. — A szolgálati állana buzavirág bluz és nadrágból, a karon és a galléron arany zsinórral. A diszegenruha szintén buzavirág színű atillából, arany zsinórral és hasonló nadrágból. A szolgálati ruhához egyszerű sipkát, a diszegenruhához pedig olyan kalpagot készítenek, mint a rendőröké. A postások még kardot is kapnak, hogy mi okból, vagy mi czélból, annak Lukacs Béla a megmondhatója. A kereskedelmi miniszter már fel is hívta a budapesti egyenruha készítőket, hogy ajánlataikat terjesszék be hozzá.

— **A trachoma Debreczenben.** A debreczeni trachoma orvosok megvizsgálták az összes iskolákat a kollégium kivételével és mindössze három trachomás és trachomagyanus betegre találtak. Ez alkalommal a város más részeiben fekvő összes trachoma-betegeket is meglátogatták s azt tapasztalták, hogy trachoma betegek gyógykezelésében öröndetes fordulat és eredmény állott be, a mennyiben a nőegyleti árvaházban három, a theréziánusi árvaházban pedig négy növendék kivételével már teljesen felgyógyultak. Panasz csakis a külsőségeken lakó trachoma-betegekre van, kik többszöri megintés és büntetés dacára sem járnak el pontosan a trachoma orvosokhoz. Ezeket a munkaszünet beálltával kórházi gyógykezelésre kényszerítik.

— **Foglalkozási recept.** Egy híres orvos így írja elő az egészséges életrendet: Reggel 7 órakor. Felkelés; értelmi foglalkozás (körülbelül másfél óra hosszat) Félkilencz-kor. Reggeli; hírlapok és levelek olvasása. Tíz órakor. Munka (második másfél órai tartással). Féltilenkettőkor. Pihenés. Délben. Ebéd. Félórai pihenés és séta, harmincnegyvenöt percig. A délután a folyó foglalatosságoknak van szentelve. Hét órakor. Vacsora. Pihenés, séta, lefekvés meghatározott időben (a lehetőség határai közt.)

— **Öngyilkos aggastyán.** Péntek reggel háromnegyed nyolcz órakor Vásárhelyi Sándor 66 éves öreg ember, ki a Nagy Sándor kenyér piaci asztalos üzletében volt alkalmazva, az üzlethelyiség hátulján egy falhoz támasztott létrára felakasztotta magát. Az utóbbi napokban feltűnően szomorú volt, de azért öngyilkosságának okát korántsem lehet sejtteni. Levelet is hagyott hára, melyben reszkető, kusza vonásokkal ír néhány szót Nagy Sándor asztalosnak és arra kéri, hogy ne itélje el tettéért, hiszen tudja milyen szerencsétlen volt teljes életében. Az öngyilkosság színhelyén azonnal megjelentek dr. Kenézy Gyula és Tüdös Kálmán, kik már csak a halált konstatálhatták. Az agg öngyilkost két leánya és három felnőtt fia siratja.

— **Debreczen halottai.** Szeptember szeszélyes hónap, még az áldozatokból is többet vesz magának, mint többi kollegája. Százötvenkilencz koporsót hantoltak el ebben a hónapban. A meghaltak közül pedig 104 református, 36 római katolikus, 2 ág. evangélikus és 17 zsidó volt. — Rendkívüli haláleset három fordult elő. Kettő öngyilkossággal vetett véget életének egy pedig véletlen szerencsétlenségnek lett az áldozata.

— **Személyzet szaporítás.** Panasz merült fel, hogy a hatvanutezai terményvásár mázsáló házában kevés a személyzet, e miatt a munka összetörődik s a felek hátrányára lassan intézhető el. E körülményre tekintettel a város gazdasági bizottsága elhatározta, hogy javasolni fogja a tanácsnál, mikép a mázsáló háznál szaporítsa meg a személyzetet.

— **A dajkaképző tanfolyam** tárgyában a városi tanács a következőket adja tudomásul mindenknek, akiket illet: Az 1894. évi november 1-től hat hónapra terjedő dajkaképző tanfolyam nyitattik. Erre a tanfolyamra jelentkezhetnek azok a 18—40 életév közt levő nők, kik hat elemi osztály elvégzését igazolják, vagy ennek nem létében felvételi vizsgálat tételére jelentkeznek. A kérvény melyhez a keresztlelél, iskolai bizonyítvány, testi épség és egészséget igazoló tisztí

orvosi bizonyítvány és helyhatósági erkölcsi bizonyítvány csatolva, 1895. október 30-ig bezárólag Ujfalussy Mária árok-utcai óvónőhöz lesz beadandó, ahol a tanfolyamra vonatkozólag bővebb felvilágosítás szerezhető.

Egy kis tévedés.

— Erdekes történet. —

A napokban egyik vidéki zálogüzlet tulajdonossal esett meg az a privát „pech“, hogy a délutáni billiárdpartie alkalmával valaki szíves volt kicserélni a kávéházban vadonat új „überezigerjét“ egy elkopott zsiros felöltővel. A káros annak rendje szerint be is jelentette a rendőrségnél ezt a különös szíveséget, mely a tegnapi napig nyomozta is az „ismeretlen tettest“.

Tegnapelőtt azután megkerült a felöltő.

Egy magas kalapu, fiatal ember állított be a délutáni órákban a káros üzlethelyiségébe és miután kifejezést adott azon nézetének, hogy az idő rövidesen valószínűleg hidegre válik, a télikabátot tanácsosnak tartja kiváltani, az „übereziger“ pedig kedélyesen „beesapni“ — lehuzta magáról a felöltőt és egész közönyös hangon kérdezte:

— Mennyit méltóztatik rá adni?

Az igazi tulajdonos nem szólt egy szót sem, körülnézegette előbb az önkabátját s csak azután bátorkodott föltenni a kérdést:

— Ha szabad kérdeznem, az ön tulajdona ez?

— Csak nem is gondolja, hogy a másé, válaszolt méltatlankodva a fiatal ember.

— Azért kérdelem kérem, mert nekem is ugyanez a szabó szokott dolgozni — s ha nem csalódom, ezt a kabátot én rám szabta a minap.

— Uram.

Fölpróbálta azután a tulajdonos a kabátját és kedélyesen nézegette magát a tükörbe.

— Az ám, egészen rám illik. De még a nevem kezdőbetűje is bele van varva.

A fiatal ember közelebb hajolt.

— Szabad kérnem. — Ez igazán csodálatos. Talán csak nincs tévedés!?

S míg a zálogos a zálogtárgyat nézegeti kedélyesen, s a megszorult férfiú egérutat kapva, kivetette magát az ajtón.

A zálogos nagyot kaczagott ezen a véletlen. Az már igaz, hogy csak egy zálogosnak lehet ilyen bolond szerencséseje.

Színház.

Hétfőn, (okt. 8) Gyöngyi Izsó „Hortobágyi virtus“ cz. népszínművét adták másodszer. A darabról már a fővárosi és a helyi sajtó is elmondta véleményét és mi ismételve csak megerősíthetők azt. Ismételtetők, hogy a darab szükkörű cselekményét és egyes csoportoknak nem egészen indokolt bemutatását tekintve, azon gondolatra jutunk, hogy szerző tulajdonképpen nem is célezett egyebet, mint bemutatni a magyar közönségnek a hortobágyi, a pusztai életből egy képet. És őszintén mondhatjuk, hogy neki ez nem sikerült. Talán nem tévedünk, ha az egyes szereplők alakításának hiányait is a darab és az egyes alakok eredetiségének hiányában keressük, Sándor Emil (Gazda Marton) csaplórossa éppen olyan volt, mint a minőnek azt a szerző elképzelte, de mi, akik tudjuk, hogy a csaplórossa a valóságban egészen más, nem gyönyörködhetünk a Gyöngyi kocsárosában. Tiszta y n e kedves játékát és énekét többször megtapsolták, Ferenecz színtén igen szépen énekelt, Krémer kevéssé tulzott, de máskülönb nem lehet ellene kifogásunk,

A r d a i Ida különösen a 2. és 3-ik felvonásban kifogástalanul játszott. (ss.)

Kedden (okt. 9.) „A z otthon“ dráma 4 felv. írta: Sudermann. Schwartze nyugalmazott alezredes (Sándor Emil) elűzött, kitagadott leánya 12 évi távollét után mint hirneves énekesnő szülővárosába jön, hová egy ünnepegyen való közreműködés végett hívták meg. Családjának Hefterdingk lelkész (Tapolczai) és nagynénje, Francziska (Kiss Irén) felfedezik, hogy az a híres énekesnő nem más, mint az elűzött Magda (Cserni Berta) és az apát kiengesztelik. Magda az apai házhoz visszatér, de lelke azt sugja, hogy az ő otthona már nem ez, hanem az a hol gyermeke van és hogy ez nem is lehet az ő otthona, azt éles szemmel látja a mostoha anyja — Augusta — (Bácsné) és ennek nővére, Francziska önző és hideg magaviseletéből. Az apját sem hagyja nyugodni a leánya titkos multja feletti kétely és tett ígérete ellenére kényszeríti őt, hogy vallomást tegyen. Megtud mindent. Katonai becsületének megmentésére nincs más mód, mint megverekedni a csabítóval, dr. Keller kormánytanácsossal (Péchy Kálmán) a ki azonban látva, hogy ő le van leplezve, jóváakarja tenni a hibát és megkéri Magda kezét. Az apa oda igéri és most már teljesen nyugodt. De Magda tudja, hogy a kormánytanácsos nem az elbukott leányt, hanem csak a híres és most már gazdag énekesnőt akarja feleségül és midőn dr. Keller még azt is kijelenti, hogy szerelmük gyümölcsét, a gyermeket nem akarja házában tartani, Magdából kitör a gyermekeért meghalni kész anyafájdalma és utálattal fordul el tőle. A hangos szóváltásra elősiető apa látva, hogy leánya hajthatatlan és még a feletti sértett önértéttől elragadtatva, hogy gyermeke apai hatalmát most már el nem ismeri, miután nem érezte szeretetét sem a küzdelem alatt, fegyverrel akarja saját és leánya életét kioltani, de az elősiető lelkész és a családtagok kiveszik kezéből a gyilkost és ezeknek karjaiban meghal az apa, a nélkül, hogy bukott leányának megbocsájtana és a másik leányát (Bogyó I) megáldhatná.

Egy apa, kiben a társadalmi előítéleteknek nagyobb súlya van mint a család iránti szeretetnek és egy ártatlan gyermek leány elűzve a szülei háztól, kit az önálló élet küzdelem megacézelt, és a ki most már ismeri az embereket és azok tetteinek titkos rugóit és többé nem hajol meg az előítéletek előtt még ha az apa parancsolja is, mert hiszen ő az apjának sem tartozik a történetek után többel mint más idegennek.

Magasztos új eszmék halmaza ez az egész darab, a legrealisabb dolgokat tárva az ember szemébe, hogy így annál inkább visziadjunk, és vizszátérjünk a már-már pusztuló idealismushoz, hogy megítélhessük a társadalmi félszeg felfogások következményeit és helyesen élni, szeretni tanuljunk.

Elismeréssel kell adóznunk az összes szereplőknek, de különösen Cserni Berta és Sándor Emilnek ez élvezetes estéért. A rendezés és a szerep osztás ésszerűsége volt ma látható mindenben és minden szereplő kedvvel s jól játszott. (ss.)

Szerdán (okt. 10.) Megismételték és nem kevesebb sikerrel ismételték meg, Sudermann „Otthon“-ját.

Csütörtök (okt. 11.) Herczegh Ferencnek kedvelt bohózata a „Három testőr“ szép számu közönség előtt került színre. Az előadás folyékony, összevágó, jelenésről-jelenésre élvezhető volt. Péchy Kálmán gondos rendezésének nyoma látszott meg mindenütt s a közönség igazán kifogástalan élvezetet talált. Tapolczay, Cserny, Péchy, Krémer, Pethes Kiss Irén, Püspöky, Bende mindmennyian jól játszottak.

* **A „Paraszt hűség“** Thán Gyulának, lapunk felelős szerkesztőjének ily című népszínműve, amely Mármaros szigetén szép sikert aratott s amelyről annak idején elismeréssel emlékeztek meg a lapok is, ma kerül színre a debreczeni színpadon. Az előadás iránt érdeklődéssel viseltetik a debreczeni közönség, mert a jegyek jó részét már a tegnapi nap folyamán előjegyezték. A népszínművet holnap hétfőn megismétlik.

Irodalom.

* **Politikai Hetiszemle.** Székely Sámuel új politikai folyó iratának második száma igen érdekes tartalommal jelent meg. E folyó irat új irányával hivatva van tért hódítani. Előfizetési ára fél évre 2 frt 50 kr.

* **Herczeg Ferencz lapja.** A Dolovai Nábob Lány, a Mutamur, a Gyurkovics lányok, a Simon Zsuzsa szerzője szépirodalmi hetilapot indit. Természetes, hogy ez a lap is oly tüneményes lesz, mint amilyen Herczeg Ferencz írói munkássága, A hirneves szerző nem experimentált, nem készülődött, egyszerűre meghódította a közönséget. Az első számot november elsejére várjuk. Herczeg lapja, mondani sem kell, az élő Magyarország közlönye lesz; az élő társadalomé és irodalomé, művészeteké. Frisesség, változatosság és egyszerűség; ezek a jelszavai. Nem egy francziáskodó, tulművelt kis közönségnek, de a nagy, jó ízlésű társaságnak csinálják Magyarországot legjobb írói és első festői.

Singer és Wolfner előnyösen ismert kiadó czége (Budapest, Andrassy-ut 10.) gondoskodik arról, hogy a Herczeg lapját olcsó áron jutassa az olvasók kezébe. A képes hetilap ára egy évnegyedre 2 frt.

Az októberi nagyvásár.

Debreczen, okt. 11.

— Saját tudósítónktól. —

Városunk országos vásárai között emberemlékezet óta az októberi vásár volt a legélénkebb minden tekintetben. Ugy a kereslet, mint a kínálat élénk forgalmat szültek, mely páratlanul állott az egész környéken.

A csak minapában elmúlt országos vásárról ezt nem lehet elmondani. A terményáru vásárpiazzra aránylag kevés terményt hoztak, az állatvásár pedig csak közepes sikerűnek mondható. A felhajtott jószágok csaknem felében keltek el, a mi feltétlenül nagy esés.

A terményvásár lefolyásáról a következő adatok állnak rendelkezésünkre: Piaczra hozott búza 22,600 klgm., kétszeres 14,400 klg., rozs 15,800 klg., árpa 12,500 klg., tengeri 42,600 klg., zab 18,700 klg. Elkelt mind.

Az árak következők voltak: búza 6—5.90—5.80 frt., kétszeres 5.30—5.25—5.20 frt., rozs 4.40—4.35—4.30 frt., árpa 5.50—5.45—5.40 frt., zab 5.60—5.55—5.50 frt., tengeri 6—5.80 frt.

Az állatvásárra felhajtott ló 3400 drb., marha 5648 drb., juh és birka 48,750 drb., sertés 36,850 drb.

Ezek közül eladott ló 760 drb., marha 3892 drb., juh és birka 35,500 drb., sertés pedig 22,580 drb.

Egy darab igás lóért 150—50 forintot fizettek.

A szarvasmarha vásárban a következő árak domináltak: egy pár hizott ökörért 400—250 frt, tehénért 200—120 frt, hizott tehén borju nélkül 120—60 frt, meddő tehén 120—60 frt, I. r. jármos ökör 425—300 frt, II. r. 300—250 frt, III. r. 250—180 frt, negyedfü tinó 250—180 frt, negyedfü üsző 150—100 frt, harmadfü üsző 120—80 frt, ökör borju 20—10 frt. Darabonként bika 160—60 frt, bivaj tehén 100—50 frt, bivaj bika 100—50 frt.

Fiatal sovány ürü párja 7—11 frt, öreg ürüé 8—11 frt, mustra birka párja 5—7 frt, közönséges bárany párja 4—6 frt, magyar juh párja 14—8 frt, közönséges kosé 10—20 frt. Az alacsony árak dacára, kevés kelt el.

A sertésvásár csekély forgalmu volt. A felhajtott 36,350 drbból 22,580 drb kelt el, a következő árakon: 6—12 hónapos párja 15—20 frt, 12—18 hónapos 20—30 frt, 18—24 hónapos 45—55 forint. A kövér sertés kilója 40—44 kr.

Közgazdaság.

— Budapesti értéktőzsde. —

Budapest, 1894. október 11.

A „Belvárosi bank és váltó üzlet“

Hecht Samu (Kossuth Lajos-utca 13.) jelentése a „Debreczeni Lapok“ részére.

Az elmúlt héten oly események, melyek még rövid idő előtt az irányzatot befolyásolni nem tudták, idéztek elő árfolyam esést. — Az eddigi szilárdság megingott, egyrészt politikai hírek (u. m. az orosz czár betegsége, a japán és china közötti háborúskodás stb.), másrészt a még drágább lett pénz és a valuta emelkedése bajosan engedik meg az árfolyamok további gyors emelkedését. Könnyen meglehet, hogy egyik-másik most még jelentéktelennek látszó esemény, a már megkezdődött visszateszt gyorsítani fogja. A pénzügyi exposé a várakozást felülmutta, ez azonban már elmúlt tény és hatást többé elő nem idéz. Új üzletek ez évben nem köttetnek, szóval kedvező körülmények a közel jövőben alig várhatók.

Árfolyam esést könnyen előidézhet, a még néhány forint visszaesésnél bekövetkező kényszereladások.

A jelzálog- és leszámítolóbank részvényeiben az engagementek nagyon reducálódtak, üzlet bennük kevés van.

Az ipar és kereskedelmi bank részvényei a bankok által nem szívesen lesznek ellátva és ezen körülmény, minden egyes prolongatio előtt, nagyobb nyomást gyakorol, árfolyamára.

A rimamurányi részvények a bányavárterkek általános olesóbbodása alkalmával alig szent vedtek. Ha az irányzat csak kissé kedvező, e papirban várható a legszebb emelkedés.

A koronajáradék $\frac{1}{2}\%$ -kal esett, vevők hiánya folytán.

A valuták drágábbak.

A lefolyt hét nevezetesebb áringadozásai:

	Okt. 4	Okt. 11.
Magyar hitel	466.—	466.—
Leszámítolób.	281.50.	281.50.
Városi villam.	256.—	257.50.
Allamvasut	364.50.	367.—
Osztrák hitel	369.—	368.—
Jelzálogbank	274.50.	279.50.
Rimamurányi	263.50.	264.50.
Délivasut	108.—	107.—

Hatóságilag engedélyezett

Végeladás

mely szerint raktárunkon levő
összes áruinkat
az őszi és téli idényre

érkezett

Legújabb divatu áruinkkal

együtt

rendkívül olesó és leszállított
arak mellett kiárusítjuk és
van szerencsénk ezen jó alkalom
minél tömegesebb felhasználá-
sát ajánlani.

Tisztelettel

Tóth Testvérek.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy üzlethe-
lyiségemet 1895. május havában (Főpiaczon a főposta baloldalán lévő)
2140. sz. Schäffer-házba fogom áthelyezni. Ennélfogva jelenlegi üzlet-
helyiségemet kiadom, a portalet és üzleti állványokat eladom.

Egyidejűleg ajánlok:

Jó minőségű ezüst remont órákat	7.—	frttól feljebb.
Valódi schweiczi nickel remont. órákat	5.—	”
14 kar. arany férfi remont. órákat	30.—	”
14 kar. arany női remont. órákat	15.—	”
14 kar. arany női gyűrűket . . .	2.—	”
Valódi gyémánt gyűrűket . . .	6.—	”
14 kar. tömör arany jegy-gyűrűt .	4.—	”
Divatos arany női függőt patent zárral	4.50	”
Divatos arany női brochetűt . . .	6.—	”
Legujabb arany karperecset . . .	14.—	”
Egyszerű arany kar-abroncsot . . .	8.—	”
14 kar. arany férfi solid lánczot .	20.—	”
14 kar. arany női leguj. utazó lánczot	10.—	”
Valódi ezüst férfi-lánczot	1.—	”
14 kar. arany madaillon lánczot .	6.—	”
Aranyozott ezüst medaillon lánczot	1.50	”
14 kar. arany szivet	3.—	”
14 kar. arany szivet valódi gyémánttal	6.—	”
Divatos ezüst női brochetűt . . .	1.—	”
Legujabb arany gomb garniturt . .	16.—	”
Kitűnő minőségű nickl ébresztőórát	2.50	”
Elegáns 13 pr. ezüst dohány-szelenczét	10.—	”
Legujabb 13 pr. ezüst czukor tartót .	30.—	”
Tömör 13 pr. ezüst gyümölcs-tartót .	12.—	”
Tömör 13 pr. ezüst gyertya-tartót párját	24.—	”
13 pr. teljes 6 személyes ezüst éteszközt	75.—	”
13 próbás gyermek evőkészlet . .	4.—	”
6 darab aranyozott mocca kanalat	8.—	”

LÖFKOVITS ARTHUR

órák, ékszerész és vésnök
DEBRECZEN, főpiacz a főposta szomszédságában.

MAGYARORSZÁG.

TELJESEN FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: HOLLÓ LAJOS dr., orsz. képviselő.

**REGGEL az ország legtávolabb eső részeiben is már
az olvasó kezeiben van.**

A Magyarország politikai, közgazdasági és társadalmi tudósításaival az
összes lapokat megelőzi.

A Magyarországból a közönség már kora reggel olvashatja az országgyűlés
tárgyalásait kimerítő alakban, az aznapi összes kül- és belföldi eseményeket kime-
rítő tőzsdei tudósításokat stb. stb.

A Magyarország eddig is tanujelét adta, hogy férfias bátorsággal küzd az
ország függetlenségéért és önállóságáért, és szembe száll minden korrupcióval
és közéletünket minden visszaéléstől megtisztítani törekszik.

A Magyarország független minden hatalomtól, minden magánérdektől. senki-
nek alárendelve nincs, s így álláspontját nyíltan és egyenesen mondhatja ki bár-
kivel szemben.

A Magyarország ezen törekvéseiben a közönség részéről már eddig is nagy
támogatásban részesült, s így mint a nyilvánosság és a közérdek organuma foly-
tonosan fejlődve és megerősödve áll jövőben is a közönség szolgálatára.

A „Magyarország“ előfizetési ára:

Szerkesztőség:	Egész évre . 14 frt — kr.	Kiadóhivatal:
VIII. ker.,	Félévre . . 7 „ —	IV. ker.,
Fhg. Sándor utca	Negyedévre . 3 „ 50 „	Rostély-utca
2. szám.	Egy hónapra 1 „ 20 „	2. szám.

Hölgyek figyelmébe!

HEIMAN ÉS HALMÁGYI

DEBRECZEN, Főtér.

Ajánlják dusan felszerelt nagy raktárakat
a legújabb

női felöltők,

eredeti

párisi és berlini Modellek,

őszi gallérok, Jaquettek, kabátok, esőköpenyek, caeppek, mantillák, bundák, — bőrköpenyek, leány- és gyermek-felöltők és garnitúrák, különlegességek szőrmeárukban, u.m.:

caeppek, gallérok, garnitúrák, sapkák,
karmantyuk (Muff).

Mindezek a legfinomabbtól a legjutányosabb árig kaphatók és felülmul minden sokat ígérő verseny czéget.

Eladó kerti szőlő.

A Sesta kertben közvetlenül a Margit-fürdő háta megett, egy öt nyilas terjedelmű, jó karban levő szép gyümölcsössel, kő pajtával és szüretelő edényekkel ellátott kerti szőlő kedvező feltételek mellett, szabad kézből azonnal eladó.

Ertekezhetni alulirott tulajdonosnál:

Dr. Kardos Samu,

Ipar és keresk. bank palotában.

2 arany,
13 ezüst
érem.

9 dísz- és
eliamerő
okmány

Kwizda-féle

Korneuburgi marha-táppor.

Iovak, szarvasmarha és juhok számára.
Egész dobozzal 70 kr., — féldobozzal 35 kr.

40 év óta a legtöbb istállóban használatban, étvágyhiánynál, rossz emésztésnél, valamint teheneknél a tejjavítása s a tejelőképeség fokozása czéljából.

Tessék a főnnebbi
védjegyre ügyelni
s a vételnél ha-
tározottan kife-
jezni:
Kwizda-féle
Korneuburgi-
marha-táppor.

Fő letét:

Kwizda Ferencz János
osztrák cs. és kir. és ro-
mán kir. udvari szállító
kerületi gyógyszer-tárában.
Korneuburg, Bécs mellett.

Valódi minőség
ben gyógyszer-
tárakban és dro-
gistákánál kap-
ható.

Új iparág Debreczenben.

Alulirott van szerencsém a n. é. kö-
zönség b. tudomására hozni, hogy helyben
az „Arany Bika“ szálloda épületében a mai
kor igényeit minden tekintetben kielégítő

tajtékpipa metsző üzletet

nyitottam, hol csakis saját készítményű
PIPÁKAT árusítok el, valamint minden e
szakmába vágó javításokat, pipa-viaszko-
lást és tisztítást jutányosan elvállalok.

Kiváló tisztelettel

Schwartz Dániel,

tajtékpipa metsző.

Ugyanott egy jó házból való fiu
tanulónak felvétetik.

Legbiztosabb óvószer a kolera,
hagymáz és egyéb fertőző be-
tegségek ellen!

Tökéletes fertőtlenítés! Teljesen
szagtalan! Önműködő tözegszó-
rószelesek. Beltéri és kültéri
szabadalmak! Szobai árnyék-
székek, mindenféle tetszetős
alakban. Árnyékszék-be-
rendezések, kórházak,
laktanyák, iskolák,
iparvállalatok, száll-
odák stb. részére.
Az orsz. köz-
egészségügyi
tanács által
többszörö-
sen ajánlva.

Fertőt-
lenítő és szag-
talanító tözeg-
por! Tözegelem!
Mindeanemű tözeg-
gyártmány nagy rak-
tára.

Különlegesség:

emberi és városi hulladékok
ipari és gazdasági értékesi-
tése Város tisztítási és elfu-
rozási vállalatok szervezése. Műtrá-
gyagyártás — Részletes tervekkel,
költségvetésekkel és eredeti bizonyít-
ványokkal szívesen szolgál

Az Igazgatóság.

Magyar tözeg- és műtrágya-ipar részv. társaság
Igazgatóság: Budapest, IV. Városházter 9. (Harrichszár.)

Sternberg A. és Testvére

cs. és kir. szab. hangszer ipar
Budapest VII. k. keréposzt 36
Saját készítményű, mindenemű hang-
szerek és azok kellékei és alkatré-
szek. Mindennemű hangszerek és ze-
nélőművek javítása és hangolása
zakaszertü pontossággal eszközöltetik.

ISKOLAI HEGEDÜK

frt 2.50, 3.50, 4 frt és feljebb.

Igen jó hangú hegedü, csinos dobozban 8 frt.

Képes árjegyzék:

- a) harmonikáról;
- b) mechanikai zenélő-művekről és zenélő dísz tárgyakról;
- c) minden egyéb hangszerekről, hangszerkellékekről és hurokról külön kiadásokban ingyen és bérmentve küldetik.

Javítások pontosan teljesítetnek.

Ócska hangszerek becseréltetnek.

Csillár petroleom házhoz szállítása!

Petroleum házhoz szállítása!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására adni, hogy a házi petroleom szükséglet kényelmesebb megszerezhetése céljából, üzletemmel kapcsolatosan egy arra a célra külön és teljesen megfelelő szállító kocsit rendeztem be, melynél fogva azon kellemes és kedvező alkalmat van szerencsém nyújtani a nagyérdemű közönségnek, hogy petroleom szükségletét anélkül, hogy az edény és szállításért külön díjat számítanék — becses megrendelése esetén pontosan a házhoz szállítatom. — Megemlítem ugyanekkor, hogy a szállítandó 5—10 Literes bádóg edényekbeni csillár petroleom előnyei kristály tiszta, világos színe, takarékos szagnélküli égése, és nagyobb világító képessége mely különösen uri szobákban s szalonokban alkalmas és kellemesen használható

literje 24 krajczár.

Továbbá az Amerikai petroleom mely lakásokba, műhelyekbe, gyárakba, igen alkalmas

literje 20 krajczár.

A midőn a t. cz. közönséget e kedvező alkalom felhasználására kérem, ajánlom legujabb igen dus választéku, **asztali, író, függő és fali lámpa** raktáramat is b. figyelmökbe teljes tisztelettel

Lám Sándor,

porcellán- és üveg kereskedő.
Hatvan és Piacz-utca sarkán.

Csillár petroleom házhoz szállítása!

Petroleum házhoz szállítása!

Bársony, Selyem és Házi-Blousok

1894.

ősz és teli idényre

ÚJDONSÁGOK

a legnagyobb választékban u. m.:

Angol gallérok, Ceppek, Jaquetek, Esőköpenyek, Téli felöltők, Bundák, Plüsch és Modell darabok, Gyermek-köpenyekben,

RÓZSA LAJOS

női divat termében,
kistemplom-bazár.

Különlegességek gyermek-ruhákban.

Schlafrakok és házi-ruhák, (Matinék)

Női Model kalapok.